

Fra innmarsjen da Aalesund FK var vertskap for regional turnering i Midt-Norge.

Årsberetning for FOTBALLSTIFTELSEN for året 2022

29

gatelag fra
hele Norge

1.171

spillere i
i 2022

5500

rusfrie timer
hver uke

102

spillere i
lønnet arbeid
i 2022

40

spillere i
skole/utdanning
i 2022

98

spillere i
arbeidstrening
i 2022

LEDER

ET ÅR MED MANGE REKORDER OG ÉN SKUFFELSE

2022 ble nok et rekord-år for gatelagene. Nær 1.200 spillere på trening, og 240 mennesker fra utenforskap og inaktivitet inn i arbeid eller utdanning. Tallene trenger ikke ytterligere bevisførsel, de taler for seg. Ingen lignende rusforebyggende tiltak kan vise til resultater på tilsvarende nivå. Det er ikke rart at forskere ved Universitetet i Sørøst-Norge har kalt gatelagsprosjektet for «verdens beste recovery-tilbud». Jonas Gahr Støres ord fra besøket hos Branns gatelag i Bergen for noen år siden står seg godt: «Dette er spillere som har bøyd ryggen, men som nå kan reise seg opp. Fotball har gitt dem en ny hverdag», sa statsministeren.

Fotballstiftelsen og gatelagene jublet over øremerket tilskudd på statsbudsjettet for 2022, men skuffelsen var desto større i oktober da neste års budsjett ble lagt frem og all støtte strøket. Det er vanskelig å forstå at et ideelt prosjekt som sparer samfunnet for enorme summer, hjelper hundrevis av mennesker ut av negativitet og lediggang til å bli lovlige skattebetalere og mottar tverrpolitiske jubelrop skal bruke sine knappe administrative ressurser på å søke offentlig finansiering alle egentlig støtter. Konsekvensen er manglende forutsigbarhet, mer byråkrati, utvikling som må avventes og på sikt fare for redusert kvalitet i tilbudet. Til syvende og sist er det de svakeste det går ut over dersom finansieringen uteblir. De som sitter nederst ved bordet. Mennesker med rusutfordringer som ønsker seg et bedre liv.

Tross trange økonomiske kår fortsetter gatelagsfamilien å vokse. Ved utgangen av 2022 var vi 29 lag, etter at Kongsvinger ble en del av gjengen i løpet av året. Flere banker på døren, og det er bra – fordi det kan gi enda flere mennesker muligheten til å komme ut av rusen og inn i et varmt fellesskap. Samtidig må vi passe på at veksten ikke skjer for raskt og at de økonomiske rammene strekker til, slik at kvaliteten på tilbudet ivaretas. Å drive et gatelag kommer ikke av seg selv, det er knallhardt arbeid hver eneste dag. Jeg vil benytte anledningen til å takke klubbene som prioriterer og legger til rette. Takk til ledere, trenere og frivillige som gir av seg selv og sin tid. Og takk til spillerne som møter opp og gjør sitt beste. Vi trenger dere alle sammen.

God gatelagssesong!

Morten Skauge
Styreleder
Fotballstiftelsen

FOTBALLSTIFTELSENS ÅRSBERETNING FOR 2022

STYRETS BERETNING

VIRKSOMHETEN

Fotballstiftelsen er en ideell og livssynsnytral stiftelse etablert i 2015. Stiftelsens formål er å yte faglig og finansiell støtte til fotballklubber som i tillegg til sin ordinære aktivitet driver fotballag for mennesker med rusrelaterte utfordringer.

Gatelagene er et lavterskeltilbud i fotball der det er etablert trygge og rusfrie møteplasser. Aktivitetens mål er å gi spillerne bedre liv med flere dager uten rus gjennom fysisk aktivitet, mestring, samhold, inkludering og trygghet.

Klubbene tilbyr fotballaktivitet på dagtid med kvalifiserte trenere og ledelse. Rammebetingelser som bane, utstyr, fellesskap, mat og sosiale aktiviteter utenom trening er en viktig del av arbeidet.

Gatelagenes slagord og hashtag er #samholdpåekte.

ADMINISTRASJON

Fotballstiftelsen hadde pr 31/12 2022 to medarbeidere i full stilling:

- Arne Knoph, daglig leder
- Morten Giæver, prosjektleder

Stiftelsen har i 2022 brukt ECIT Råd & Regnskap som regnskapsfører og revisjonsselskapet Varder som revisor.

STYRET

Fotballstiftelsens styre besto pr 31/12 2022 av følgende personer:

- Morten Skauge, styreleder
- Finn Arctander, nestleder
- Solveig Torsvik
- Ine Hope Karlsen
- Kai Kristiansen
- Maren Vik Edvardsen

Styret avholdt i 2022 syv styremøter, hvorav én strategisamling. Det er avsatt 125.000 kr i årsregnskapet for styrehonorar som betales etterskuddsvis.

VALGKOMITÉ

Fotballstiftelsens valgkomité besto pr 31/12 2022 av følgende personer:

- Jon Tunold
- Leif Øverland
- Erlend Hanstveit

REKORDHØY AKTIVITET

Fotballstiftelsen og gatelagene slo i 2022 alle tidligere rekorder både når det gjelder antall lag, antall spillere og antall overganger fra utenforskap til arbeid eller utdanning.

1.171 personer deltok på trening med et av gatelagene i 2022, og av disse kom 240 over i lønnet arbeid, arbeidstrening eller skolegang.

Resultatene forbløffer forskningen og gjør at gatelagene regnes som et av Idretts-Norges største samfunnsprosjekt, med resultater som vurderes som enestående også på rusfeltet.

RESULTATREGNSKAP

Fotballstiftelsen hadde i 2022 et driftsresultat på 378.271 kr og stiftelsens egenkapital var pr 31.12.22 på 2.329.703 kr.

Enkelte av Fotballstiftelsens prosjekter følger ikke kalenderåret, noe som fører til at overskudd og egenkapital ved årsslutt ikke reflekterer det reelle bildet, da enkelte midler benyttes til å gjennomføre prosjekter som går inn i det nye året.

Arbeidet med å sikre en mer langsiktig og forutsigbar finansiering av Fotballstiftelsen og gatelagene fortsetter i 2023, herunder at offentlig støtte kommer i takt med prisvekst i samfunnet og at antall gatelag har økt betydelig.

LIKESTILLING

Styret besitter en bred og komplementær kompetanse. Kjønnsbalansen er godt ivarettatt med tre menn og tre kvinner i styret.

YTRE MILJØ

Fotballstiftelsens virksomhet forurenser ikke det ytre miljø.

FORTSATT DRIFT

Det bekreftes at forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet for 2022 er satt opp under denne forutsetningen.

Oslo, 1. mars 2023

Morten Skauge
Styrets leder

Finn Arctander
Styrets nestleder

Solveig Torsvik
Styremedlem

Ine Hope Karlsen
Styremedlem

Maren Vik Edvardsen
Styremedlem

Kai Kristiansen
Styremedlem

FOTBALLSTIFTELSENS ÅRSBERETNING FOR 2022

DEL 2 – GATELAGENES BERETNING

Gatelagenes vekst fortsatte med full kraft også i 2022. Vi utvidet antall lag, og satte igjen ny rekord i antall spillere som deltok og i antall «overganger» til arbeid og skole.

Kjerneaktiviteten i et gatelag er de faste fotballtreningene 2-5 ganger hver uke – der mennesker som sliter med rus møtes med inkluderende varme, tilbys tilrettelagt trening i trygge rammer, får utstyr, lunsj og gode samtaler. Rundt den faste aktiviteten etableres prosjekter som både videreutvikler kvaliteten i satsingen og bistår den enkelte spiller i tilfriskning og mot en varig endring.

I 2022 etablerte vi et nytt slikt prosjekt, Gatelagsjentene. Vi ser at den inkluderende aktiviteten i gatelagene passer alle, uavhengig av bakgrunn i eller interesse for fotball. Det å ha spillere av alle kjønn i et slikt lag gir også en ekstra verdi for alle. Gatelagsjentene har allerede gitt meget gode resultater.

Ambisjonene for gatelagssatsingen videre er store. Det til tross for den utfordring vi møtte da regjeringen valgte å fjerne øremerknings i statsbudsjettet for 2023 til mange vellykkede sosiale prosjekter, herunder Fotballstiftelsen. Dette har skapt merarbeid, unødig byråkrati og ikke minst fjernet en svært viktig forutsigbarhet for et veldokumentert arbeid for en sårbar gruppe. Vi opplever samtidig en massiv og tverrpolitisk anerkjennelse av kvaliteten i Fotballstiftelsens gatelagssatsing.

Dette, og våre øvrige prosjekter og aktiviteter, omtales videre i denne beretning.

Ruskonsulenten i Bodø kommune og spiller på Bodø/Glimt jubler sammen under Nasjonal turnering på Nadderud i august. (Foto: Ådne Jensen Birkeland)

REKORDÅRET 2022

Fotballstiftelsen slår hvert år sine egne rekorder i antall lag, spillere og resultater. Så også i 2022. Seks nye gatelag som etablert inn under Fotballstiftelsen i 2021 hadde sitt første hele driftsår, mens Kongsvinger etablerte gatelag i 2022.

Det har også vært jobbet godt med ytterligere etableringer, men disse ble satt på vent til 2023 som følge av at øremerkingen i statsbudsjettet ble fjernet og den reduserte økonomiske forutsigbarhet dette medfører (se eget avsnitt).

At 2022 like fullt kan oppsummeres med fantastiske resultater, grunnes i en velutviklet modell, mye godt arbeid i den enkelte klubb og det etablerte samarbeidet klubbene har med sin(e) kommune(r)s offentlige tjenester. Og nettopp det faktum at vi kunne planlegge langsiktig ved inngangen av året, pga plassen på statsbudsjettet i 2022.

Fotballstiftelsen bestod ved inngangen til 2023 av 29 gatelag fra Tromsø i nord til Kristiansand i sør. Vi vil, gitt finansiering, passere mer enn 30 lag i 2023 – og da, blant annet, ha gatelag i alle Eliteseriens klubber.

Satsingen på prosjekter rundt kjerneaktivitetene har økt i 2022. Vi har her nå fire hovedprosjekter:

- Arbeidstrening
- Gatelagsrekruttene
- Fra soning til scoring
- Gatelagsjentene

Arbeidstreningen har alltid vært sentral og viktig for oss. Resultatene i antall overganger til arbeid, skole og arbeidstreningssprosjekter er enestående.

Gatelagsrekruttene fokuserer på å få inn nye spillere og å trygge de som kommer usikre inn i et etablert lag.

Fengselsprosjektet «Fra soning til scoring» var nytt, med piloter i enkelte gatelag, i 2021. Erfaringen fra disse gjorde at denne satsingen ble løftet videre i 2022, og vi ser nå mennesker som i stedet for tilbakefall til gamle miljøer med rus og kriminalitet, blir ordinære gatelagsspillere i et miljø de er blitt kjent med i soningsperioden gjennom prosjektet.

I 2022 etablerte vi et helt nytt prosjekt, Gatelagsjentene. Vi passerte for første gang 10 prosent kvinner blant våre spillere – men ser dette bare er starten, der neste mål er en dobling av den andelen.

Se mer om prosjekter og aktiviteter i egne avsnitt.

OFFENTLIG STØTTE

I 2022 kom Fotballstiftelsens tilskudd fra øremerket plass på statsbudsjettet. Dette etter at det ble tatt inn av regjeringen Solberg og opprettholdt i regjeringens Støres reviderte budsjett. Dette ga en helt annen forutsigbarhet og kraft til å videreutvikle satsingen inn i og gjennom 2022.

Det kom uforberedt – gitt den politiske dialog og informasjon Fotballstiftelsen ble til del – at Fotballstiftelsens øremerkning på statsbudsjettet ble fjernet i budsjettet for 2023. Det i likhet med mange andre frivillige organisasjoner på helsefeltet og samtlige på aktuell post for arbeidet med rus og psykisk helse.

Dette medførte utvidet møtevirksomhet, dialog og merarbeid for å sikre trygge rammer for satsingen inn i det nye året. Tilbakemeldingene i denne dialogen, både mot det politiske miljøet og embetsverket, har vært positive – og det ble tydeliggjort at Fotballstiftelsens gatelag ikke skulle rammes med denne endringen.

Fotballstiftelsen mottok 18 mill. kr fra Helse- og omsorgsbudsjettet i 2022. Dette var en økning fra 2021, men denne økningen står ikke i forhold til generell prisvekst og ikke minst økningen i antall gatelag.

Til prosjektet «Fra soning til scoring» mottok Fotballstiftelsen 475.000 kr fra Kriminalomsorgsdirektoratet.

Totalt er Fotballstiftelsens regnskap i 2022 på rundt 23.5 mill. kr, hvorav 20 mill. kr fordeles på gatelagsaktiviteten i klubbene og ytterligere 1,5 mill. kr brukes på støtte klubbene til reise, opphold og aktiviteter på turneringer og fagsamlinger. Lokalt skaffer og tilfører den enkelte klubb også betydelige midler til satsingen.

Det vil i 2023 være behov for et budsjett på over 25 mill. kr pga utvidelser av vellykkede prosjekter, generell prisvekst i Norge – i tillegg til midler for etableringer av flere gatelag i Fotballstiftelsen, noe som er ønsket både av lokale myndigheter / rustjenester, av robuste klubber og av storsamfunnet.

Helseminister Ingvild Kjerkol besøkte Lillestrøms gatelag i mars.

Fotballstiftelsen har også i 2022 økt sine inntekter utenfor de offentlige bidragene. Også de enkelte klubber jobber hardt for å tilføre prosjektene midler og utvide satsingen lokalt. Antall spillere pr lag har økt (i snitt over 50 prosent på tre år), noe som også krever flere ansatte og frivillige rundt lagene.

Fotballstiftelsens nye prosjekter utvider antall aktiviteter og ikke minst rammer rundt gatelagene, samtidig som det åpner døren for flere inn i et etablert, godt og rusfritt miljø. Satsing mot fengsler (Fra soning til scoring) og kvinner (Gatelagsjentene) er eksempler fra siste år.

Fra soning til scoring er delvis finansiert av det offentlige, mens Gatelagsjentene er finansiert gjennom private samarbeid. Også rekrutterings- og tryggingssprosjektet Gatelagsrekruttene og Arbeidstreningen er finansiert gjennom Fotballstiftelsens øvrige arbeid og private samarbeid. Det er en bekymring at ikke arbeidstreningssprosjektet – til tross for gjentatte søknader til Arbeids- og velferdsetaten, meget gode tilbakemeldinger og ikke minst enestående resultater. Forklaringen er en grense på fem år på satsingen, til tross for at prosjektet er dreiet etter dette og de årene Fotballstiftelsen har finansiert dette med andre midler. Fotballstiftelsen tilførte i 2022 brukt rundt 2,5 mill. kr på arbeidstreningssatsinger i gatelagene. Vi kunne utvidet satsingen på arbeidstrening ytterligere, gitt offentlig støtte.

Det er viktig for prosjektet at lokale myndigheter ser verdien av arenaen gatelagene utgjør, og både rusfaglige tjenester og NAV samarbeider med klubbene om arbeidet.

Samtidig er det helt avgjørende med en forutsigbar og tilstrekkelig ramme. Stiftelsen viser til arbeidets svært gode resultater. Det vil være behov for styrking av offentlige tilskudd for årene fremover, i takt med forventet økt aktivitet.

FELLESAKTIVITETER – SPORTSLIGE ARRANGEMENT

2022 ble endelig et helt år uten koronarestriksjoner. Det har gitt en fantastisk turnerings- og kampaktivitet, i tillegg til mange andre «utenomssportslige» tiltak for gatelagene. Det har aldri vært spilt så mange kamper og gjennomført så mange arrangement for gatelagene som i 2022.

Det største løftet og høydepunktet var naturlig nok **Nasjonal turnering**, arrangert på Nadderud i Bærum i august med Stabæk som vertsklubb. 27 gatelag og totalt rundt 400 aktører deltok.

Overnatting og en fantastisk bankett ble lagt til Scandic Fornebu. Selve turneringen ble spilt over to dager, med puljespill dag 1 og sluttspill med likt antall kamper for alle på dag 2. Sportslig og sosialt en historisk stor og vellykket turnering.

Det er tredje gang Stabæk var vertskap for Nasjonal turnering. Økningen i antall lag illustrerer veksten i Fotballstiftelsen. Første gang Stabæk var vertskap deltok 7 lag, andre gang 13 lag og denne gang 27 gatelag fra hele Norge.

Turneringen hadde inmarsj og åpning av Bærum-ordfører Lisbeth Hammer Krog inne på Nadderud stadion, mens kampene ble spilt på totalt 6 baner. Kamper ble kontinuerlig streamet på Amedias nettløsning digitalsport.no.

På kvelden ble det holdt en flott bankett med festmiddag, underholdning med Morten Ramm og urfremføring av den nye gatelagssangen, laget og fremført av blant andre Stabæks kaptein Aleksander Pavlovic.

Nytt i 2020 er egne Fair Play-poeng i alle gatelagskamper. Disse gir en egen tabell – slik at det kåres både sportslige vinnere og Fair Play-vinnere. HamKam og Asker endte helt likt på sistnevnte, mens Notodden, Ranheim, Odd og HamKam vant de fire (!) sluttspillene.

Stabæk fortjener veldig mye ros for et prikkfritt arrangement – med mange både ansatte og frivillige som dro lasset, og sikret kvalitet både på det sportslige, på mat og sosialt sammen med Fotballstiftelsens administrasjon. Men også spillere og ledere fra de deltagende lagene fortjener mye ros både for innsats og eksemplarisk oppførsel både på og utenfor banen. Mange fortjener honnør for å ha bidratt til å gjøre den nasjonale turneringen til fantastiske, sosiale og minnerike dager for alle.

Noen få av svært mange gode minner fra Nasjonal turnering på Nadderud.

Østlandsligaen har vokst betydelig siden den ble gjennomført i fullskala sist – dvs før koronaen. I 2022 deltok 14 lag, som ble delt i to puljer, der lagene møttes to ganger. Alle lag ble fordelt på tre ulike sluttspill etter seriespillet. Også i Østlandsligaen ble det utviklet en egen Fair Play-tabell i tillegg til den sportslige tabellen. Hjemmelag serverer alltid mat og sosialt samvær for begge lag i forbindelse med ligakampene. Med stadig flere lag, diskuteres en optimal modell for ligaen, og det kan bli aktuelt å utvide til tre puljer i 2023.

I 2021 ble det for første gang arrangert **regionale turneringer** i de øvrige områdene i Norge. Dette fortsatte i 2022, med kamper i Sør-, Vest- og Midt-Norge (med lag fra nord). Denne formen for regionale turneringer viste seg å være meget vellykket, og det er et mål at klubbene roterer på å arrangere disse to ganger årlig.

I tillegg arrangerer klubbene både miniturneringer og treningskamper for gatelagene, de spiller mot andre i og rundt klubben, mot politiet, politikere, samarbeidspartnere og andre. Noen av lagene deltar også i bedriftsseriespill. Der det er mulighet til det, inviteres også lag utenfor Fotballstiftelsen til kamper og turneringer.

Mange av lagene jobber også dugnader og annet for å spare penger til egne treningsturneringer og treningsleirer. Det er mye læring og godt samhold i det å planlegge og reise på tur sammen – enten det skjer til en klubb og by i nærheten eller utenlands.

Fair Play og samhold både innad og mellom lagene har stått i fokus i år. HamKam og Asker (bildet i midten) delte Fair Play-seieren på Nasjonal turnering (se mer i neste avsnitt).

FAIR PLAY – NY MODELL, EGNE FP-POENG OG FP-TABELL

Fotballstiftelsens Fair Play-modell er nyutviklet i 2022, etter innspill fra gatelagsledere og spillerutvalget.

Det gis poeng i fire kategorier, helt uavhengig av sportslig prestasjon: Deltagelse/spilletid (bruk av alle spillere), generell oppførsel (FP), ekstraordinære Fair Play-prestasjoner og ekstrapoeng for spillere av begge kjønn. Det siste er viet et ekstra fokus også som en del av prosjektet Gatelagsjentene.

Fair Play har alltid vært viktig i gatelagsmiljøet, men har fått et betydelig løft etter innføringen av Fair Play-tabellene. Disse brukes i alle seriekamper og turneringer. Samtidig har de en stor betydning også på treninger og gatelagsamlinger, da Fair Play har fått en utvidet betydning for både spillere og lag, og er noe som brukes både i miljømessig sammenheng, i treningsarbeidet og i ønsket om å inkludere alle – med et utvidet fokus på mestring, ikke resultat.

SAMHOLD PÅ EKTE – SLAGORD OG SPOTIFY-LÅT

Visjonen til Fotballstiftelsen er «et bedre liv med flere dager uten rus». Men gatelagsmiljøet beskriver vi best med «Samhold på ekte» (og tagger våre innlegg med #samholdpåekte).

Begrepet ble første gang brukt av Jørgen Frantzen fra Brann i en episode av Gatelagspodden - og det har siden blitt vårt felles valgspåk og vår rettesnor.

Samhold på ekte står på gatelagsgenseren, på caps og andre effekter – og har ikke minst blitt til en egen og meget fengende låt.

Stabæks kaptein Aleksander Pavlovic og musikerkameraten Lasse Stange – eller «Pavlo & Brokeboy» (*bildet under*) som de kaller seg, laget og fremførte Samhold på ekte-låta til banketten på Nasjonal turnering.

Det ble en så stor suksess at en ferdigmikset versjon nå er sluppet på Spotify og til trekker seg stadig nye lyttere. Pavlo & Brokeboy optrådte også da Norsk Toppfotball feiret sitt 50-årsjubileum i høst.

Det er verdt å søke opp Pavlo (evt Brokeboy) og Samhold på Ekte på Spotify og høre en låt med en fengende beat og samtidig en tekst som gir en god beskrivelse av hva gatelagene er og betyr for de som spiller der.

Pavlo & Brokeboy i Samhold på Ekte-genserne ute på Nadderud stadion.

ØKT SYNLIGHET, FLERE PLATTFORMER OG MEDIEOPPMERKSOMHET

Arbeidet med å bygge Fotballstiftelsens og gatelagenes synlighet, felles identitet og samlede merkevere begynte i 2020 og fortsatte med uforminsket styrke i 2022.

Klubbene har forsterket fokus på gatelaget på egne hjemmesider, antall oppslag i tilhørende lokalaviser har økt sterkt – samtidig som det har vært en del store høydepunkt hva dekning angår.

Noen stikkord:

- Nasjonal turnering hadde live-stream fra to av banene gjennom turneringen.
- Olav Tveiten og Svein Helge Liknes, spiller og trener for Vålerengas gatelag deltok på Lindmo
- Stor reportasje i Tidens Krav da gatelagets Edvard Warvik giftet seg med sin Solvei ute på Kristiansund stadion – viet av en rørt ordfører Kjell Neergaard.
- Og ja, Avisa Telen var der da Notodden gatelags kjærestepar Jarle Melby og Mona Elise Maagerø også giftet seg ute på stadion.
- Fotballstiftelsen deltok sammen med Olav Tveiten og professor Bengt Eirik Karlsson på langt innsalg i NRKs Helgemorgen i desember.
- Gatelagsmagasinet kom ut med ny utgave.
- Og det har vært hundrevis av oppslag, saker, videoer og podkast-innslag om alt fra kamper, turneringer, om sterke historier om gatelagets betydning, om søknad til TV-aksjonen, om deltakelse på Arendalsuka og mye, mye mer...

Fotballstiftelsens egen hjemmeside, gatelaget.no, fungerer både som en nyhetsformidler, et oppslagsside for informasjon og en portal for mye av det som skrives og formidles om gatelagene. Det er verdt å ta en jevnlig tur innom denne nettsiden – som oppdateres jevnt.

I tillegg har Fotballstiftelsen styrket tilstedeværelsen på sosiale medier, der Instagram også har fått mer fokus i 2022. Det er mange flotte bilder fra gatelagslivet der.

Historiene om gatelagene har vært synlige både på Lindmo, i flotte avisoppslag, i podkaster og utallige nettsaker.

GATELAGENE REDDER LIV

I samarbeid med Gjensidigestiftelsen og Røde Kors har Fotballstiftelsen hatt mulighet til å gjennomføre HLR-kurs for alle gatelagene i 2022. Dette har vært en viktig og positiv aktivitet for lagene. Det å gi spillerne relevant kompetanse er i seg viktig, og dette føltes både inspirerende og nyttig for spillerne. Noen valgte også å delta på et utvidet kurs, som gjør dem selv i stand til å holde HLR-kurs for andre.

Det er i denne sammenheng verdt å nevne en sterk historie fra Bergen. Branns gatelag deltar i ordinær bedriftsserie, og under en slik kamp oppdaget en av Brann-spillerne en mann på motstanderlaget som så blek ut. Han fulgte etter vedkommende, som segnet om. Dermed kom Brann-spillerens HLR-kompetanse til sin rett til fulle. Hjerter- og lungeredning ble igangsatt og mannen holdt liv i til ambulanse kom. Det reddet livet til mannen på motstanderbedriften.

Vi ønsker å fortsette med førstehjelpskurs, med ulike temaer rundt behandling og skader, også i 2023.

NYE LAG – PROSJEKTET VOKSER VIDERE

I 2021 ble hele seks nye gatelag etablert, og Fotballstiftelsen passerte da for første gang 1.000 spillere. I 2022 var hovedfokus å videreutvikle etablerte lag, og det antall spillere økte med ytterligere 10 prosent – til 1.171 spillere.

I tillegg etablerte vi ett nytt lag, i Kongsvinger. Det har også vært jobbet med forprosjekt i ytterligere to klubber, der kun finansiering gjenstår før igangsetting i 2023. Da vil bl.a alle Eliteseriens klubber være representert med eget gatelag.

Vi ser at modellen er meget vellykket og skalerbar, og Fotballstiftelsen kontaktes jevnlig av både kommuner og klubber som ønsker etablering av gatelag. Gitt offentlig og forutsigbar støtte, kan satsingen utvides betydelig også i fremtiden.

Parallelt jobbes det med utvidelser av prosjekter og rekruttering for de enkelte lag. Fagsamlinger for gatelagenes ledere gir videre utvikling, og viljen til å dele av erfaringer og kompetanse er stor innad i Gatelagsfamilien.

Året ble oppsummert med rekordstor vekst. Godt arbeid gjennom pandemien, god planlegging, egne etableringsmidler og gode planer i klubbene gjorde at mange gode prosjekter ble løftet videre opp i løpet av året.

Kongsvingers nyansatte gatelagsansvarlige (t.v.). Rosenberg opplevde stor vekst i sitt første hele driftsår (t.h.)

Også for 2022 gjennomførte Fotballstiftelsen en spillerundersøkelse som bekreftet det gode arbeidet i klubbene. Blant annet kom det frem at over 90 prosent av spillerne var helt eller delvis enig i påstanden om at gatelagene bidro til et mer meningsfullt liv. Klubbenes evne til å inkludere er igjen økt etter koronabegrensningene, mens trenere og leders betydning og evne til å se, inkludere og motivere den enkelte igjen fremheves som helt enestående.

De enkeltordene som de 249 som har svart på undersøkelsen oftest brukt for å beskrive gatelaget er samhold, mestring og inkludering – men også motivasjon, trening, komme i form, gøy og trivsel fremheves.

I et felt for å skrive inn noe mer fritt om gatelaget, ble blant annet følgende skrevet inn av spillere:

«Må takke gatelaget for at jeg er det jeg er i dag. Er i skole og jobb. Jeg gjør jobben, men gatelaget satte meg inn på veien til fagbrev og jobb, takk.»

«Jeg MÅ bare få si tusen tusen takk for dette var redningen.»

«Jeg vil anbefale dette alle som trenger hjelp.»

«Alle som jobber i gatelagsbransjen er helter som redder liv. Tusen takk.»

Fem lag - ett felles lagbilde, tatt under en turnering på Intility Arena – der Fram, HamKam, Lillestrøm, Strømsgodset og vertsklubben Vålerenga deltok #samholdpåekte

ARBEIDSTRENING

Spillerne som har holdt seg rusfrie over tid og som møter stabilt på trening og kamper, motiveres til videre utvikling. Målet er for flest mulig å finne veien ut i arbeid eller utdanning. I 2015 startet stiftelsen opp arbeidstrening som et konkret prosjekt, og de fleste gatelagsklubber tilbyr nå strukturert, arbeidsrettet oppfølging av spillere som ønsker det.

År for år har antall spillere som er kommet over i lønnet arbeid, skole eller arbeidstrening prosjekter økt. Og i 2022 satte vi igjen rekord – noe man har gjort i alle år gatelagene har eksistert. Resultatene oppleves som enestående, omtales av

forskerne ved USN som forbløffende, og tåler sammenligning med alle prosjekt på rusfeltet.

- 240 spillere kom over i lønnet arbeid, skole og arbeidstrening i 2022.
 - 102 spillere ut i lønnet arbeid, 59 på deltid, 43 på heltid.
 - 40 begynte på skole eller annen utdanning
 - 98 kom med i arbeidstreningprosjekter

For mennesker som har vært langt utenfor det ordinære arbeidsliv, noen i mange år, oppleves dette helt fantastisk. Det er en bekreftelse på den nærmest magiske kraften som finnes i fotballen gjennom inkludering, sosialisering, motivering og det å komme i fysisk form og få struktur på hverdagen.

I 2022 passerte vi 600 spillere som har kommet ut i lønnet arbeid eller skole siden Fotballstiftelsen ble etablert i 2015. Alle ulike arbeidstreningprosjekter kommer da i tillegg.

102

spillere i
lønnet arbeid
i 2022

I prosessen for å hjelpe mennesker videre, er klubbene og trenerne bevisste på at dette skal skje i takt med den enkeltes motivasjon. Det jobbes med skolering, cv-bygging, intervjutrening og dialog og kontakt med potensielle arbeidsgivere og oppfølging mot disse.

I gatelagene vektlegges det å bygge relasjoner og ha fokus på bevisstgjøring, ressurser og mestring. Klubbene spiller på egne sponsornettverk, samarbeidspartnere og sitt store kontaktnett for å få spillere ut i arbeid, og arbeidstreningen starter ofte i klubben. Det samarbeides med NAV-medarbeidere og rusomsorgen i kommunene om oppfølging av den enkelte.

40

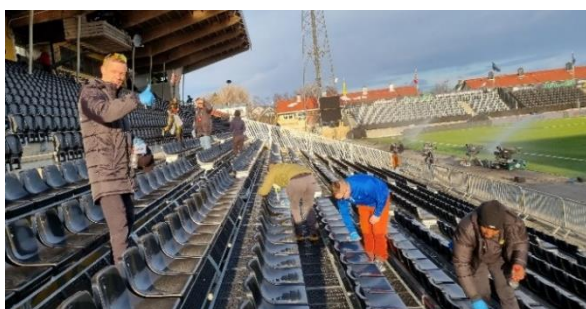
spillere i
skole/utdanning
i 2022

Fotballstiftelsens arbeidstreningprosjekt fikk i fem år støtte fra Arbeids- og Velferdsdirektoratet. Dette ble avsluttet ved utgangen av 2020 pga maksgrensen på fem år. Det er en stor utfordring og krever mye arbeid fra stiftelsen sentralt og klubbene lokalt for å opprettholde denne viktige satsingen – som leverer enestående resultater.

98

spillere i
arbeidstrening
i 2022

Fotballstiftelsen skaffer rundt 2,5 mill. kr i dedikerte arbeidstreningmidler. Det å sikre fremtidig finansiering er en viktig utfordring for Fotballstiftelsen.

Dugnadsjobber på hhv Aspmyra (Bodø/Glimt) t.v. og på Briskeby (HamKam) t.h. og førstehjelpskurs på Notodden. Gatelagsspillerne leverer.

PROSJEKTENE RUNDT AKTIVITETENE

I tillegg til midler til drift og arbeidstrening søker Fotballstiftelsen økonomiske midler til ulike prosjekter som drives både gjennom gatelagene og sentralt for helheten av dette samfunnsprosjektet.

Ved siden av Arbeidstrening er «Fra soning til scoring», Gatelagsrekruttene og Gatelagsjentene de høyest prioriterte.

Det siste etablert for fullt i 2022, som et direkte resultat av spillerundersøkelsen i 2021. Den tydeliggjorde ønsket, også fra gutta, om å få flere jenter med på lagene, og «**Gatelagsjentene**» ble etablert med gode piloter i flere av klubbene våre i 2022. Målet er å få med flere jenter på banen, flere kvinnelige støttespillere rundt lagene og tilrettelegge for at flere jenter kommer ut i aktuell jobb når tiden er moden for det.

Og effekten er der allerede. 121 jenter var med på gatelagstrening i 2022, hele 75 av dem fikk sitt første møte med gatelagene etter igangsettelsen av prosjektet. I tillegg er det verdt å nevne at 21 av jentene kom seg ut i lønnet arbeid i løpet av året.

Samtidig er målet å øke fra en andel som nå har passert 10prosent av antall gatelagsspillere til – i første omgang – å passere 20 prosent.

Kvinner som sliter med rus er ofte enda mer isolert og stigmatisert enn menn, de har ekstra tøffe erfaringer og er ofte mer utrygge enn gutta. Det krever både tilrettelegging, trygghet og ro i inngangen til deltakelsen. Vi ser samtidig at gatelagene er den trygge arenaen. Det er ingen krav til ferdigheter eller bakgrunn fra fotball, snarere er det å inkluderes i et lag og et trygt miljø noe som passer for alle. Tilrettelagte aktiviteter, fellesskap og det å få på seg drakta gir «gåsehud-følelsen» for alle, enten de har drømt om det siden de var små eller aldri har tenkt tanken.

Gatelagsjentene bygges opp litt ulikt, ut fra det enkelte gatelags utgangspunkt og særtrekk. Der det har vært kvinner med hele veien, handler det om å forsterke dette som en naturlig del av laget. Der kvinnene har vært få, kreves det utvidede tiltak, bl.a. gjennom flere kvinnelige ledere og ved egne aktiviteter for jentene på ekstra dager, slik at de blir kjent med klubb og miljø og trygges over i det store gatelagsmiljøet. Vi ser samtidig både på spillerundersøkelse og i andre sammenhenger at de mannlige spillerne opplever det positivt med flere jenter på laget. Det gir harmoni og ro på trening og i kamp.

Vi har i 2022 høstet gode erfaringer. Disse skal spres til flere lag. I tillegg har vi gjort enkelte sentrale aktiviteter for å forsterke prosjektet. I Fair Play-poengene som gis på alle kamper, gis det et ekstra poeng når man har spillere av begge/alle kjønn på banen. Det har forsterket ønsket om å få med kvinnene også i kamp – og motivert dem til å bli med også der, uavhengig av ferdigheter. Det var eksempelvis 45 kvinner med på Nasjonal turnering, noe som er en høyere prosentandel enn antall spillere i lagene totalt sett.

I 2021 etablerte vi satsingen «**Fra soning til scoring**», der klubbene samarbeider med kriminalomsorgen for å tilby aktiviteter, gode møteplasser og sosiale arenaer for innsatte – og ikke minst inkludere dem i et trygt miljø under og etter soning. I 2022 videreutviklet vi satsingen, og fikk løftet den over i flere klubber med deres nærliggende fengselsinstitusjoner. Vi ser igjen at prosjektet bidrar til å redusere tilbakefall til kriminalitet etter endt soning. Prosjektet ble meget godt mottatt av Stortingets justiskomite, Kriminalomsorgsdirektoratet og hos fengselsinstitusjonene som har deltatt i prosjektet.

Stiftelsen mottok 475.000 kr i tilskudd fra KDI til prosjektet i 2022, noe som er langt lavere enn behovet. Vi har også en satsing i samarbeid med Konfliktrådet som bidro til at arbeidet med å forebygge kriminalitet og dette prosjektet fikk en god start med gode piloter etter at pandemien tillot fengslene å ha aktiviteter for innsatte utenfor murene.

«**Gatelagsrekruttene**» er et prosjekt i samarbeid med Sparebankstiftelsen DNB som har til hensikt å etablere nye lag og å forsterke eksisterende lag med mange spillere for å trygge nye spillere. Dette ser vi er blitt en utvidet utfordring mange steder, da søkningen til gatelagene har økt betydelig under koronaen og mange gatelag trenger derfor ekstra ressurser til å fase inn nye spillere i en fra før stor og aktiv gruppe. Dette prosjektet vil bli trappet ytterligere opp i 2022.

Antall spillere har mer enn doblet seg fra 2019 til 2022. Vi passerte som kjent 1000 spillere på trening i 2021, og fortsatte med ytterligere 10 prosent vekst i 2022 – noe som bekrefter betydningen av prosjektet Gatelagsrekruttene.

Med overførte midler fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (BUFdir) har Fotballstiftelsen gjennomført prosjektet «**Aktivitet og møteplasser for gatelagsfamilien**» der gatelagspillere og deres barn gjennom året har hatt mulighet til å delta på ulike aktiviteter som arrangeres av klubbene.

«**Gatelagene redder liv**» omtales særskilt annet sted i rapporten.

Fotballstiftelsen har også et eget **utstyrprosjekt** som er med på å sikre spillerne og lagene riktig utstyr til treningene. Det å uniformere spillerne og gatelagene i klubbstyret er en viktig del av både inkludering og sosialisering – både i laget og som en reell og ekte del av klubben og den stolte identitetsbygger den er.

Også i 2022 har administrasjonen brukt tid på å utvikle struktur og rammer for nye prosjekter. Disse er det søkt om støtte til, og responsen på søknadene vil avgjøre fremdrift og innhold av det enkelte prosjekt. Vi har stor tro på at dette vil gi videre løft for opplegget rundt lagene, vel vitende om at de samsvarer med tilbakemeldinger fra både spillerundersøkelse og lagenes tilbakemeldinger i brukerundersøkelsen. Samtidig vil vi teste ut nye satsinger gjennom piloter i enkelte klubber for å høste erfaringer og skape et enda bedre grunnlag for prosjektene når klubbene ønsker og er modne for det, og ikke minst finansieringen for utvidelser er på plass.

Samtidig vil og skal **arbeidstrening** og jobben for gode «overganger» til arbeid og skole være helt sentralt. Det er et problem at denne vellykkede satsingen ikke mottar offentlige midler.

Hva betyr gatelaget for deg? «Samhold på ekte» svarte Jørgen Frantzen fra Brann. Nå er det blitt vårt slagord og felles begrep på både gatelagsgenseren og andre produkter #samholdpåekte.

DIALOG MED POLITISKE MYNDIGHETER OG OFFENTLIGE ETATER

Administrasjonen bruker mye tid på å synliggjøre Fotballstiftelsens aktiviteter og søke om økonomisk støtte fra offentlige finansieringskilder og relevante stiftelser. Dette er et budskap som både er godt å formidle, og som høster mange lovord fra både fagmiljøer og det politiske. Samtidig har årets store utfordring vært regjeringens omlegging av øremerkningsordningen på helsedelen av statsbudsjettet – der Fotballstiftelsen var en av mange organisasjoner som ble tatt ut, til tross for gode og dokumenterte resultater. Overføringen til søknadsbasert ordning, har skapt mye merarbeid, unødig byråkrati og redusert forutsigbarhet for vår sårbare gruppe.

Fotballstiftelsen deltok også i 2022 på høringer i Stortingets helse- og omsorgskomiteé, arbeids- og sosialkomité og justiskomiteé. Vi deltok blant annet med USNs forsker Lars Ueland Kobro med helsekomiteen, der han beskrev gatelagenes resultater som forbløffende og understreket gatelagenes modell som en enestående praksis for samskaping mellom frivilligheten og de offentlige tjenestene.

I august deltok Fotballstiftelsen på Arendalsuka sammen med tre andre organisasjoner på rusfeltet, herunder Idretten skaper sjanser. Både innlegg og påfølgende debatt mot stortingspolitikere ble veldig godt mottatt. Senere på høsten arrangerte vi et miniseminar på Ullevaal, der deltagere fra flere av Stortingets komiteer deltok. Både Fotballstiftelsen, forskermiljøet og spillere holdt innlegg.

I tillegg er den jevne dialogen det viktige. Denne både i møter og et utvidet antall besøk av politikere ute hos gatelagene. Det å vise frem aktiviteten i praksis og skape direkte møter med spillerne er en fin måte å få frem hvor godt ting fungerer – og hvor viktig gatelagene er for spillerne.

Oslo, 1. mars 2023

Arne Knoph
Daglig leder